

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

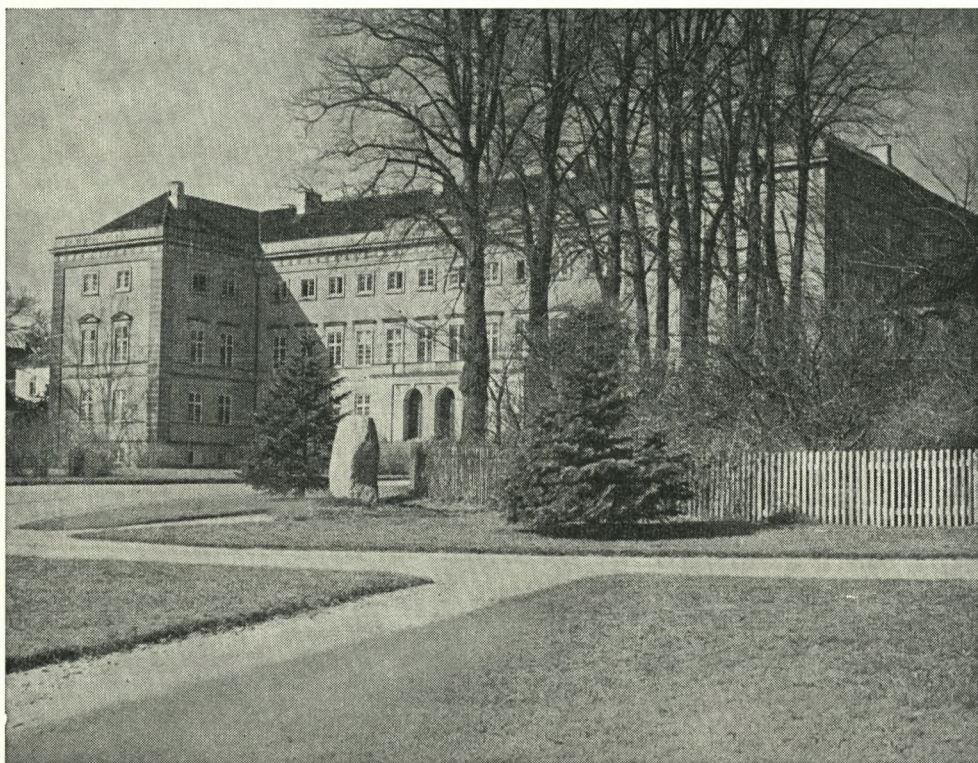
Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Soranerbladet

NR. 5 MAJ 1972 57. ÅRGANG

Fot.: Hagen Hasselbalch

MÅNEDSSKRIFT FOR SORANSK SAMFUND

EMULSION A/S

non-ioniske emulgatorer til levnedsmiddelindustrier og tekniske formål

FABRIK OG LABOR
PALSGAARD
JUELSMINDE

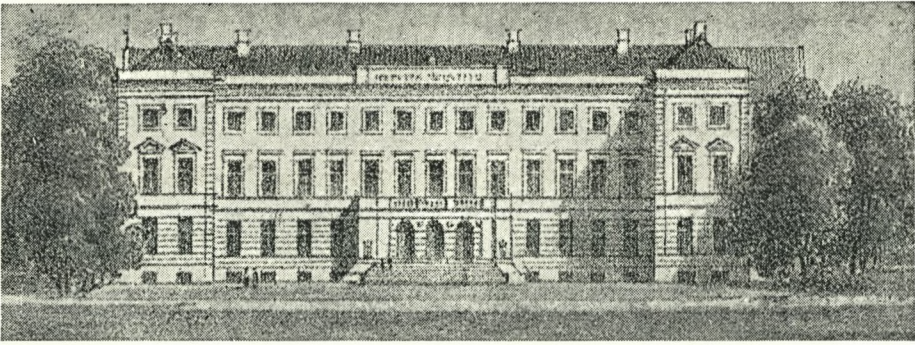
SALGSKONTOR
RAADHUSPLADSEN 16
KØBENHAVN V

SPAREKASSEN

skS

København-Sjælland

Mere end 250 afdelinger i København og på Sjælland

Academia Sorana

efter gammelt stik

SORANER-BLADET

MAJ

57. ÅRGANG

NUMMER 5

Soransk Samfunds generalforsamling

Soransk Samfund holdt sin ordinære 1972-generalforsamling den 25. april i hotel 3 Falke. Der var ca. 35 deltagere, og deraf var lidt under 10 procent kvinder. Deres tilstedeværelse gav anledning til en spontan glædebetonet kommentar fra en – i denne forbindelse anonym – ledende senior: – Det er godt, de er her, sagde han. De kalder det bedste frem i mandfolk. Og så tilføjede han med et eftertænksomt suk: – Og det sletteste.

Til generalforsamlingens dirigent valgtes Erik Severinsen.

Formanden Jonas Bruun indledte med et leve for skolen og med mindeord om de i årets løb døde soranere. Derefter gik han over til den egentlige årsberetning. Om institutionen de månedlige frokoster sagde han, at de naturligvis kan diskuteres, men at deres værdi ikke kan bedømmes på grundlag af deltagelse i en enkelt frokost. Man må komme flere gange, og man vil opdage, at allerede anden gang hjælper det. I sin omtale af 1971-generalforsamlingen mindede Jonas Bruun om, at

dens hovedbegivenhed var kåringen af Thorlacius-Ussing til æresmedlem.

Fraternitas Sorana fik på dette sted i beretningen et par venlige ord med på vejen, samtidig med at formanden understregede, at det eneste Soransk Samfund har med F.S. at gøre er at bidrage til dens opretholdelse med et »latterligt lille« beløb. Dens stævner er gode, og man kan roligt og for at gøre sig selv en glæde melde sig til deltagelse i dem.

Sommerens to begivenheder havde været sammenkomsten på skolen i anledning af opstillingen af busten af rektor Raaschou-Nielsen og Sorø-turen. Turen havde været en usædvanlig hyggelig sammenkomst og – navnlig takket være lektor Luja Balslev – havde den været meget udbytterig. Omtalen af turen gav Jonas Bruun anledning til en personlig bemærkning om, at han på denne oplevelses baggrund glad ville gå i gang med at arrangere noget lignende.

Fra den vellykkede årsfest skulle særlig huskes oplevelsen af Ebbe Hameriks kantate, sådan som Vad havde taget den op, og af professor Mogens Koktvedgaards tale. Det var Koktvedgaards kunststykke, at han havde noget at sige både ældre og yngre. Hans ord angik os alle, og han gjorde gennem

dette bidrag til årsfesten Soransk Samfund en tjeneste af de store.

Formanden sluttede beretningen med nogle ord om sit syn på forholdet mellem bestyrelse og medlemmer. Han kunne ikke være enig i at betegne medlemmer, der var passive over for Soransk Samfunds arrangementer, som sløve padder. Vi skal, sagde han, hitte medlemmerne, hvor de gerne vil være. Derfor er det et stort og vanskeligt arbejde, men der kommer, må man sige, et rimeligt antal medlemmer til arrangementerne, og en gang imellem får vi et fingerpeg om, at vi kunne gøre noget på en anden måde.

Formanden fik forsamlingens bifald for beretningen.

REGNSKABERNE

Svend Kamman aflagde derefter regnskabet, og sagde, at han håbede 1972 ville slutte med et overskud på 5000 kr.

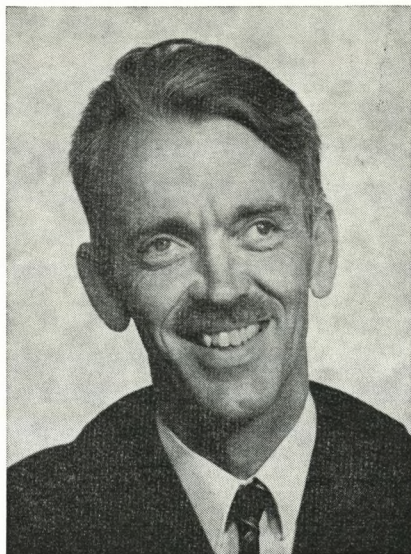
Efter vedtagelse af regnskab og budget aflagde Niels Løgstrup regnskabet for Soranerbladet og benyttede lejligheden til at opfordre dem, der havde indflydelse på annoncebudgetter, til at lade denne indflydelse komme bladet til gode.

Svend Clausen aflagde fonds-regnskaberne. Om arbejdet med dem skal et par detaljer noteres. Clausen skal passe på fornyelse af to lotterisedler, som er kommet til ved arv, og han ville nu have bekræftet et tidligere givet tilsagn om, at han har generalforsamlingens tilgivelse, hvis det skulle vise sig, at han havde glemt fornyelsen netop i den trækning, hvori sedlerne udkommer med gevinster. (Han fik denne forhånds-synsforladelse). Hoffs legat – det mindste – er det besværligste, fordi en særbestemmelse, der ikke er til at komme udenom, kræver, at dets regnskab skal revideres af en kontorchef i Justitsministeriet. Han skal have – og han vil have – et salær på 25 kr. Dette salær

vil Clausen ikke lade det lille legat betale. Når kontorchefen rykker, må Clausen jo give efter, men han gør det ved selv at sende en check på beløbet. Denne check returnerer kontorchefen med en bemærkning om, at han ikke vil have salæret fra Clausen. Han vil have det fra legatet. Men i den henseende giver Clausen sig ikke, og så får kontorchefen den samme check endnu en gang. Formanden, der fortalte om denne krølle på foreningslivet, gjorde det med tydelig sympati for Clausens holdning.

Efter at Herluf Krog-Meyer fra bageste række havde udtalt hyldestord for ydelsen af det vederlagsfri kassererarbejde, var der klapsalver til alle tre kasserere.

Dirigenten gav oplysninger om de 200 raske gamle Soraneres legat, hvis regnskab i modsætning til de øvrige legater ikke havde været offentliggjort i Soranerbladet. Krog-Meyer opfordrede til, at dette regnskab fremtidig offentliggøres som de andre, selv om der ikke er fundatsmæssig forpligtelse til det.

Erik Sanders

Forslaget fik støtte fra A. Kann Rasmussen, og ordvekslingen om dette emne sluttede med formandens tilsagn om velvillig overvejelse.

VALGENE

Derefter foretoges valg til bestyrelsen. Der var ikke andre kandidater end de på forhånd i dagsordenen nævnte, men der viste sig en mindre uenighed om formuleringen, idet dagsordenen utrykkelig havde nævnt, at det ny medlem Karin Mortensen blev foreslået til at efterfølge Løgstrup, der havde ønsket at udtræde. Dette kunne måske give anledning til uklarhed om, hvem der var juniormedlem af bestyrelsen. Et ændringsforslag fra Jørgen Strømberg udelod den diskuterende vending i bestyrelsens forslag, og det blev accepteret både af formanden, der med henvisning til den måde, bestyrelsen arbejder på, ikke fandt sagen meget væsentlig, af Saxtorph, der ønskede begreberne klaret og af Starup, der med betoning af hensynet til de fraværende medlemmer ikke kunne lidt det, hvis man uden videre – altså uden det præciserede ændringsforslag – havde ladet en vedtagelse gå igennem med en anden forståelse end den, de fraværende måtte have dannet sig gennem læsning af dagsordenen. (NB. Se efterfølgende indlæg med kommentar).

Revisoren genvalgtes (med generalforsamlingens taknemmelighed). Formanden takkede Løgstrup, der nu har ønsket at fratræde som administrator for bladet. Det skete med en udtalt påskønnelse af, at Løgstrup havde fortsat sin indsats endnu længere, end han havde haft tid og lyst til opgaven. Til ny administrator havde formanden fundet frem til Erik Sanders. Han var gået ind på at påtage sig hvervet, og det var med tydelig tillid til indsatsen, der nu kan ventes fra Tange, at formanden kundgjorde udnævnelsen.

ÆRE

Og derpå kom aftenens højdepunkt. Efter nogle indledningsord om, at bestemmelsen om æresmedlemmer skal anvendes med mådehold, foreslog formanden A. Kann Rasmussen valgt som æresmedlem. Som motivering for forslaget, der blev modtaget med stærke klapsalver sagde Jonas Bruun bl. a.: – Din betydning for Soransk Samfund kender vi alle. Du har lagt en ypperlig linje og den kraft, du tilførte, er bærende for Soransk Samfund. Efter fuldførelsen af Soranerbiografierne 1901–1960 kastede du dig ud i det endnu større arbejde med de ældre biografier, dette arbejde, som har grebet dig. Det er med den allerstørste glæde, at vi overrækker dig denne nål. (Nye klapsalger og dæmpet tilråb fra Saxtorph: – *Nålen bør bæres*).

Og dermed sluttede den egentlige generalforsamling, idet Krog-Meyer (hvem ingen – som han selv siger – mistænker

A. Kann Rasmussen

for at være kværlant) stille knurrede over, at der ikke var et punkt Eventuelt på dagsordenen, og over, at dirigenten takkede bestyrelsen. Det var som om forsamlingen ikke ville. Og det ville den naturligvis.

TAK

Ved kaffen takkede Kann Rasmussen for æren, der var vist ham. Han antydede, at sagen under den forrige formand nok ville være behandlet lidt strengere – det kunne jo udmærket have ventet nogle år med denne udnævnelse – men både denne kritiske holdning og en modsvarende bekymring for fremtiden, efter at han nu havde nået det højeste i denne kreds, karakteriserede han selv som »ikke særligt passende«. Han var først og fremmest lykkelig. Lykkelig og taknemmelig. Hvis jeg har gjort noget for dette, sagde han, da har jeg gjort det i kærlighed til skolen og til Soransk Samfund. De fejrer begge to runde år, skolen 150 og Soransk Samfund 110 år. Og dermed fik de et leve, udbragt af det ny æresmedlem.

Aftenens sidste ord henvendt til alle kom fra Otto Schousboe, der ønskede at give udtryk for medlemmernes glæde over, at bestyrelsen havde taget initiativet til Kann Rasmussens udnævnelse.

Indsigelse fra Starup

På foranledning af den d. 25. april afholdte generalforsamling er det mig magtpåliggende at bemærke følgende:

Først må jeg dog understrege, at det her anførte ikke er ment som en personlig modstand mod nogen af de ved generalforsamlingen tilstedeværende personer.

I dagsordenen for generalforsamlingen som offentliggjort i Soranerbladets martsnummer punkt 6 var følgende passus at læse:

»Uden for tur afgør Løgstrup. I hans sted foreslås nyvalgt Karin Mortensen.«

Dette punkt sammen med de resterende ventede alle vel skulle blive enstemmigt godkendt, således som dagsordenforslag som regel er blevet det ved Soransk Samfunds generalforsamlinger.

På generalforsamlingen foreslog man imidlertid at ændre opstillingen derhen, at Bodil Wille Møller overtog Løgstrups plads, og derved rykkede fra juniormedlem op som ordinært medlem. Fra forskellig side havde man tilkendegivet, at dette åbenbart var meget betydningsfuldt, idet Bodil Wille Møller ellers om alt for kort tid (2 år) måtte gå af som juniorbestyrelsesmedlem til sorg for såvel hende selv som andre af de ærede medlemmer.

Herimod nedlagde undertegnede protest, da jeg mente, at man burde holde sig til dagsordenens forslag af hensyn til de af vore kammerater, der ikke var til stede, idet disse havde al grund til at tro, at beslutningerne i det store hele følger dagsordenen.

Min protest afstedkom blot, at man fra enkelte medlemmers side blev endnu mere opsat på at få ændringsforslaget vedtaget, – min protest var måske for dårligt underbygget, hvilket jeg i så fald beklager.

Ved den følgende afstemning blev ændringsforslaget da også vedtaget med en altovervejende majoritet.

Således var alt jo formelt i den skønneste orden, nogle var særdeles tilfredse med resultatet, andre ligeglade og jeg selv meget utilfreds.

Denne stillingtagen skyldes en nærmere forklaring.

På bestyrelsesmødet d. 8. marts blev bl. a. Bodil Wille Møllers fremtidige stilling som bestyrelsesmedlem drøftet, og det var her klart, at man meget gerne så, der blev fundet en ordning, således at hun kunne fortsætte i bestyrelsen, når hendes tid som juniorbestyrelsesmedlem var til ende.

Kort tid derefter havde jeg en samtale med et af vore medlemmer, som kunne ønske at stille op som kandidat til den ved Løgstrups afgang ledige plads, idet jeg forinden havde forklaret for ham hvordan sagen forholdt sig. Jeg opfordrede ham til at sætte sig i forbindelse med formanden desangående.

Få dage efter kom Soranerbladet, hvori ovenstående citat var at læse (dagsorden pkt. 6). Dette undrede mig, da det jo var det modsatte af, hvad man på bestyrelsesmødet havde besluttet.

Jeg satte mig i forbindelse med vedkommende efter hans ønske, og fik meddelt, at på grundlag af den i bladet offentliggjorte dagsorden ønskede han ikke at stille op.

Dette var jeg bedrøvet over, da det efter mit skøn kun kunne være til gavn for Soransk Samfund, at vedkommende blev valgt til bestyrelsesmedlem, samtidig med at han aldersmæssigt set var den nærmeste til Løgstrups plads.

På bestyrelsesmødet den 20. april spurgte jeg formanden, om man kunne gå ud fra den i bladet anførte dagsordens punkt 6, således som den skrevet stod, og fik dette bekræftet.

Efter denne tilkendegivelse gik jeg eo ipso ud fra, at man var indstillet på at følge dagsordenen.

Derfor skuffede det mig dybt, at netop det stik modsatte blev vedtaget, til dels på en del af den resterende bestyrelses foranledning.

Jeg havde dog ventet, at man ville føle sig en smule forpligtet af sine egne ytringer, men andre interesser vejer måske tungere.

Beslutningens juridiske gyldighed er vel uomtvistelig, men jeg finder det moralsk urigtigt at handle som sket. Jeg selv kan vel sådan set være ligeglad, idet det ikke berører min stilling som sådan; dog vil jeg sige, at eftersom jeg er valgt ind i en bestyrelse for en

forening, for hvilken jeg nærer den største hengivenhed, må min opgave være at varetage foreningens og medlemmernes interesser så godt jeg nu kan.

Jeg har ganske vist ikke megen erfaring i foreningsliv, så det er måske mine principper, det er galt med.

I så fald vil jeg være taknemmelig for en irrettesættelse.

Det forløbne kan dog kun give det indtryk, at ønsker man at opnå noget ændret, sker det sikrest, dersom man medbringer sin egen sikre »vælgergarde« på ca. 50 mand ved generalforsamlingen. Så skulle chancerne være nogenlunde gode. Så må vi blot erkende, at der kommer en ubehagelig form for magtpolitik ind, som vist ingen af os ønsker og som forhåbentlig ej heller kommer.

I nærværende tilfælde burde man efter min opfattelse have forholdt sig på følgende måde:

1. Gå ud fra forslaget som det skrevet står i pkt. 6, og enten godkende eller forkaste det.

2. Hvis det virkelig var meningen, at Bodil Wille Møller skulle overtage den ledige plads, burde dette have været tilkendegivet i bladet.

Ved en evt. modkandidat ville afstemningen have vist, hvem pladsen skulle tilfalde.

På denne måde havde det været fair play over for alle.

Nu skulle det altså ikke så være, og et prisværdigt initiativ fra en kammerats side fik ikke en chance.

Beklageligvis!

Jeg må slutte som jeg begyndte, med at understrege, at det ikke er ment som nogen personlig modstand mod nogen af de ved generalforsamlingen tilstedeværende.

Enhver må jo stemme ud fra sin bedste og forhåbentlig saglige overbevisning.

Skulle nogen føle sig fornærmet ved ovenstående, bringes hermed min uforbeholdne undskyldning.

M.v.h.
Starup
»bestyr.medl.«

Kommentar til Starups indlæg

Starups indlæg kom dagen før dette nummers redaktion skulle slutte. Derfor var der ikke tid til at forelægge det for formanden med henblik på en kommentar fra ham, men da redaktøren, som har overværet både det nævnte bestyrelsesmøde og generalforsamlingen, mener, at det med lidt fortolkningskunst, referenthukommelse og god vilje er muligt at klarlægge denne sags hovedpunkter og dermed afklare uenigheden, skal et forsøg herpå nu gøres, idet det understreges, at de følgende linier er en rent personlig redaktør-kommentar skrevet uden aftale med nogen og altså uden forpligtelse for andre end kommentarens underskriver:

Starup har (men dette er altså fortalkning, ikke gengivelse af hans ord) i denne sags forskellige faser ønsket

1. at værne Soransk Samfund mod en formodet ledelsesmanipulation,
2. at sikre frie muligheder for den bedst mulige sammensætning af bestyrelsen med tilgang af frisk initiativ,
3. at værne medlemmer, der ikke deltog i generalforsamlingen, mod at blive overrumplet af dens resultat.

Der kan siges lidt til hvert af disse ønsker og derefter lidt mere i sammenfatning.

- Ad 1. Enhver forening med energisk ledelse har godt af, at agtpågivende medlemmer vil værne foreningen mod ledelsesmanipulation. Men på den anden side må den velkvalificerede ledelse nødvendigvis tage initiativer, lægge

ting tilrette og i et vist omfang drive på med dispositioners gennemførelse, herunder også skabe sikkerhed for, at bestyrelsens handlekraft vedligeholdes gennem valg (genvalg og nyvalg) af egnede medlemmer. En udfoldelse af begge arter af kræfter kan give en forening både ligevægt og liv.

- Ad 2. Bestyrelsens forslag til valg har en tilbøjelighed til at gå igennem, men intet hindrer i Soransk Samfund, at andre kandidater bringes i forslag og – hvis der er medlemsstøtte til det – vælges. Ikke alene forholder det sig således i vedtægterne. Formanden henviste på det nævnte bestyrelsesmøde direkte til denne mulighed på en måde, der udmærket kunne udlægges som et åbent velkommen til et medlemsinitiativ.

- Ad 3. Overrumpler skal ingen gerne, men eneste virkelige sikkerhed herimod opnår man jo ved deltagelse i generalforsamlingen.

Starup må have den indrømmelse, at ordlyden i dagsordenen kunne have været således, at den ikke gav ham udgangspunkt for hans indsigelse. Der kunne i stedet for den kritiserede sætning f. eks. have stået således: »Uden for tur afgår Løgstrup. Der er således i alt seks pladser at besætte. Foruden de fem nævnte foreslås Karin Mortensen valgt.« En sådan ordlyd ville ikke kunne opfattes som stridende mod drøftelsen på bestyrelsesmødet eller som afgørende i sontringen mellem junior og senior i bestyrelsen.

Når denne indrømmelse er givet, må det også siges, at intet hindrede gennemførelse af et ændringsforslag til den kritiserede ordlyd i dagsordenen.

Starup skal ikke her have den »irettesættelse«, han nævner som en mulighed. Dels ville den være uvenlig, og

dels ville dens anbringelse kræve en særlig kompetence. Men denne kommentar skal slutte med en opfordring til ham om *at* overveje, om hans ønske om medlemsfrihed og om *at* undgå ledelsesmanipulation ikke i sin konsekvens nødvendigvis må medføre, at generalforsamlingens myndighed i fuld overensstemmelse med vedtægterne understreges og bruges. Og om ikke det netop var det, der skete, da Strømberg stillede sit ændringsforslag, som formanden accepterede og forsamlingen vedtog. Og om det således ikke står vel til i Soransk Samfund – alt taget i betragtning.

At generalforsamlingens muligheder kan udnyttes endnu mere og i dette tilfælde kunne være grebet af Starups resignerende kandidat er en anden sag. Hvis omtalen af problemet kan ægge til friskere foretagsomhed fra Soransk Samfunds medlemmer, har Starups indsigelse også i den henseende været gavnlige.

Otto Fog-Petersen

Frokosten på Grand Café den 4. maj 1972

Efter den sædvanlige indkøring – småsnak i antichambre't og ved bordet – bød Jones Bruun (S 1929) velkommen og rettede en særlig velkomst til Børge Hebo (S 1907), der – efter at formanden havde motiveret et Skolen Leve – satte sig ved flyglet og med følsomme hænder slog an til »Jeg veed et Sted . . .«, hvis første vers blev sunget som af én mund . . . uden videre skotten til de tvende gigant-tekst-tavler beregnede for dem, der måtte have glemt de minderige ord. Flag og noder manglede i øvrigt – det eneste kritisable ved det nydelige arrangement – men lovedes på plads ved næste frokost. Kun ros til den nye vært og de elskværdige servitricer.

Omkring det herlige og langstrakte bord i festsaleh bænkedes sig denne gang 17 yngre og ældre drenge således fordelt i indeværende århundrede: 1902, 07, 07, 07, 11, 13, 13, 21, 25, 27, 29, 37, 47, 47, 57, 57, 57. For en kedelig uordens skyld bemærkes, at bortset fra Jonas' særlige Phoenix-»knap« bar i alt 4 (fire!) – fra de ældste til de yngste – vort særlige kendetegn (traditionelt anbragt i spidsen av det venstre revers; kvinderne og de jakkeløse anvender utraditionelle metoder). *Phoenix-nålen!* Den fås til købs hos A. Dragsted A/S, Bredgade 17, 1260 København K, telefon (01) 15 55 56, og hos Fr. Jensen & Søn A/S, Storgade 16, 4180 Sorø, telefon (03) 63 00 82, og udført i forgyldt metal til kr. 7,50; i ægte guld koster den kr. 65,00 (på bestilling hos Dragsted). Hvo der ingen haver: gak hen at købe! Nota bene: Jeg får ingen procenter av salget!

Det traditionelle men fortræffelige traktement lod sig smage og passieren gik livligt. Svend Clausen (S 1925) medbragte den prægtigt indbundne gæstebog (tomus II), hvori vi indskrev vore navne til forhåbentlig evig amindelse, han overbragte en hilsen fra Poul Schjærff (S 1908), der stadig har en finger med i spillet hvad det redaktionelle angår – i fortræffeligt samarbejde med Otto Fog-Petersen (S 1932) – men som sukker dybt ved tanken om, at Soranerbladet påtænkes trykt i *offset*: de stadigt stigende trykkeomkostninger skal bringes ned, »desværre kan Soranerbladet ikke få folkepension, selv om det har alderen«. Dan Fink (S 1927) mente, at typograferne savede den gren over, de selv sidder på, men beroligede det opskræmte selskab med, at *offset* kan gøres letlæseligt og pænt, navnlig hvis skriften ikke er for lille og højremarginen kan holdes! – Således beroligede slog vi os alle til tåls med det uafvendelige: vort gamle Soranerblad i nyt og forhåbentlig, forklaret lys. En opfordring til de herrer bidragydere:

maskinskrevne og i alle detaljer fuldt færdige manuskriptark letter arbejds-gangen og bringer omkostningerne ned!

Otto Mackeprang (S 1913) fremlagde et håndgribeligt minde fra Danmarks frihedsdag den 5. maj 1945 – et snavset bind af Schillers »Dramen und Gedichte«, Berlin 1938 – og fortalte om de dramatiske omstændigheder: »Jeg gik på Strøget, kom forbi den tyske boghandel, som man raserede, en bog faldt ned for mine fødder – godt nedtrampet – jeg så, hvad det var, en bog af Schiller, jeg tog den op trods de omkringstående skarpe protester og bragte den med mig hjem. »Wilhelm Tell«s ophavsmand, den store tyske modstander af vold og tyranni, fortjente det... »Freiheit! Freiheit! – Seht, welch ein Fest!... So stehen wir nun fröhlich auf den Trümmern der Tyrannei...«

Jonas rejste sig og erklærede, at han ville fatte sig i *yderste korthed* (stemme fra salen: »Hvorfor siger Jonas så meget?«) og sige et par ord til de yngste fremmødte fra 1957: »I er mødt op tre mand høj – systemet er rigtigt. Mit råd til dem, der kommer til soranerfrokost første gang: lad budstikken gå og kom *gruppevis*, kom ikke alene hvis I føler jer fortabte mellem alle dem, I ikke kender – men snak løs, når I er her, vi bider ikke! – Hvor bliver *pigerne* dog af? Vi savner vore kvindelige akademister, af alle årgange, mød op og sæt kulør på samværet!« – Jonas berettede i øvrigt begejstret, at antallet af kvindelige bestyrelsesmedlemmer i Soransk Samfund nu var blevet fordoblet!!... ganske visst kun fra ét til to, men alligevel...! Aage Kann *Rasmussen* (S 1922) er nu blevet udnævnt til det, han hele tiden har været, *æresmedlem*, og selv om han påstår, at han ikke kan lide den slags, så mente Jonas nu alligevel, at han nød det. Den dynamiske Erik Sanders (S 1941) var ikke kommet hid fra det fjerne Jylland denne gang, så vi fik ro og fred til at drøfte sjællandske problemer, herimel-

lem sågar også et soransk: hvornår fik Fratergården sin klinkebrølægning? Niels Bonnesen (R 1902) – forsamlings sportstrænede nestor – fortalte, at den gamle toppede brølægning lå der i hans tid, men der var uenighed om den først blev fjernet, da Fraterbrønden blev rejst i 1912??

Svend Clausen fortalte, hvorfor cognac'en til kaffen var *gratis* (jævnfør i øvrigt Soraner-Biografier 1:84): Hans Nicolai Hansen (R 1905), Nebraska, var i sin tid blevet rykket for kontingent af Regner Brincker (S 1909) og skrev tilbage, at han ikke kunne finde ud af det, men han vedlagde en check på et oprundet beløb, »for overskuddet kan I købe noget cognac til kaffen«... det er nu på tyvende år, der er dækning for den cognac...! På stand blev et takkebrev affattet og afsendt med ilpost til Nebraska.

Dagens *historie* var så givet den om »generalen« (den tidligere formand for Soransk Samfund generalmajor Carl Jacobsen (R 1894), der i en tale havde sammenlignet Kongeballet på Sorø Akademi med Hjallerup hestemarked... efter hans eget udsagn havde han aldrig i sit liv været så nervøs, som da han hørte, hvad han selv sagde! – Dagens *replik* var Mackeprangs: »Hvor er det mærkeligt, at ens jævnaldrende altid er meget ældre end en selv!«

Der var nogen diskussion om datoen for den næste soranerfrokost: ganske visst er den første torsdag i juni den 1. juni, og hvis Niels Saxtorph (S 1940) på denne dato skulle finde på at spise frokost på Grand, så er det *ganske privat!* Saxtorph har meddelt i Soranerbladet nummer 4, april 1972, side 67 nederst til højre, at datoen for den næste soranerfrokost på Grand Café – indgang i Lille Kongensgade – er *torsdag den 8. juni 1972 klokken 12/15*. Restauratøren beder mig meddele, at gæster, der af en eller anden uransagelig grund ikke måtte ønske *varm* mad men kun vil lade sig delikatere med de opulente

stykker med sild og med ost, *straks* giver besked derom ved ankomsten.

Paul Rantzau (R 1937)

Lige et øjeblik!

Må jeg for en ret kort bemærkning have lov til at påkalde mig opmærksomheden – især måske fra de yngre årgange.

Det er kun få numre siden, at Erik Sanders og derefter Leo Starup tog til orde her i bladet for at fortælle, hvor sløve, de synes soranere er. Det er imidlertid min erfaring, at man ikke opnår nogen særlig god kontakt med mennesker ved at foreholde dem deres formodede dårlige egenskaber, så fra min side skal betegnelsen »sløv« ikke hæftes på soranere, så meget mere som jeg overhovedet ikke er enig i denne bedømmelse. Jeg vil langt hellere slutte mig til de røster, der siger, at kommer ingen til de sammenkomster, vi laver, så må vi gribe til egen barm og overveje, om det, vi laver, er det rigtige.

Men samtidig må vi vist erkende, at hvis det, vi laver, er galt, så er det forbigstret svært for os at finde ud af, hvad der skal i stedet, uden hjælp. Derfor vil jeg gentage Leo Starups opfordring til medlemmerne om at fortælle, hvad der kan være så sindsoprivende spændende, at de slet ikke kan lade være med at komme til det. Der ligger i min opfordring to ting: dels noget relativt uselvsk med at samle nogle mennesker i Soransk Samfund, på et så uhøjtideligt plan, at vi alle kan bære det, dels noget meget, meget egoistisk, nemlig at jeg fra tid til anden har en voldsom lyst til at udvide mine kontaktflader, simpelthen træffe nogle nye mennesker. Og kom så ikke og sig, at *det* findes der en specielt indrettet forening til, for jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at der blandt Soransk Samfunds medlemmer er mang-

foldige, hvis bekendtskab jeg ville være umanerlig godt tjent med at gøre.

Spørgsmålet er blot (og det er altså ikke så lidt endda) hvordan dette løb skal køres. Gode ideer, af hvilke hobetal må ligge og lure i diverse baghoveder, vil blive modtaget med kyshånd på adressen Landfogedvej 5, 2400 NV, og alle forslag vil blive videregivet til det udvalg, der for tiden vrider hjerner for denne sags skyld.

Venlig hilsen

Bodil Wille Møller (S '66)

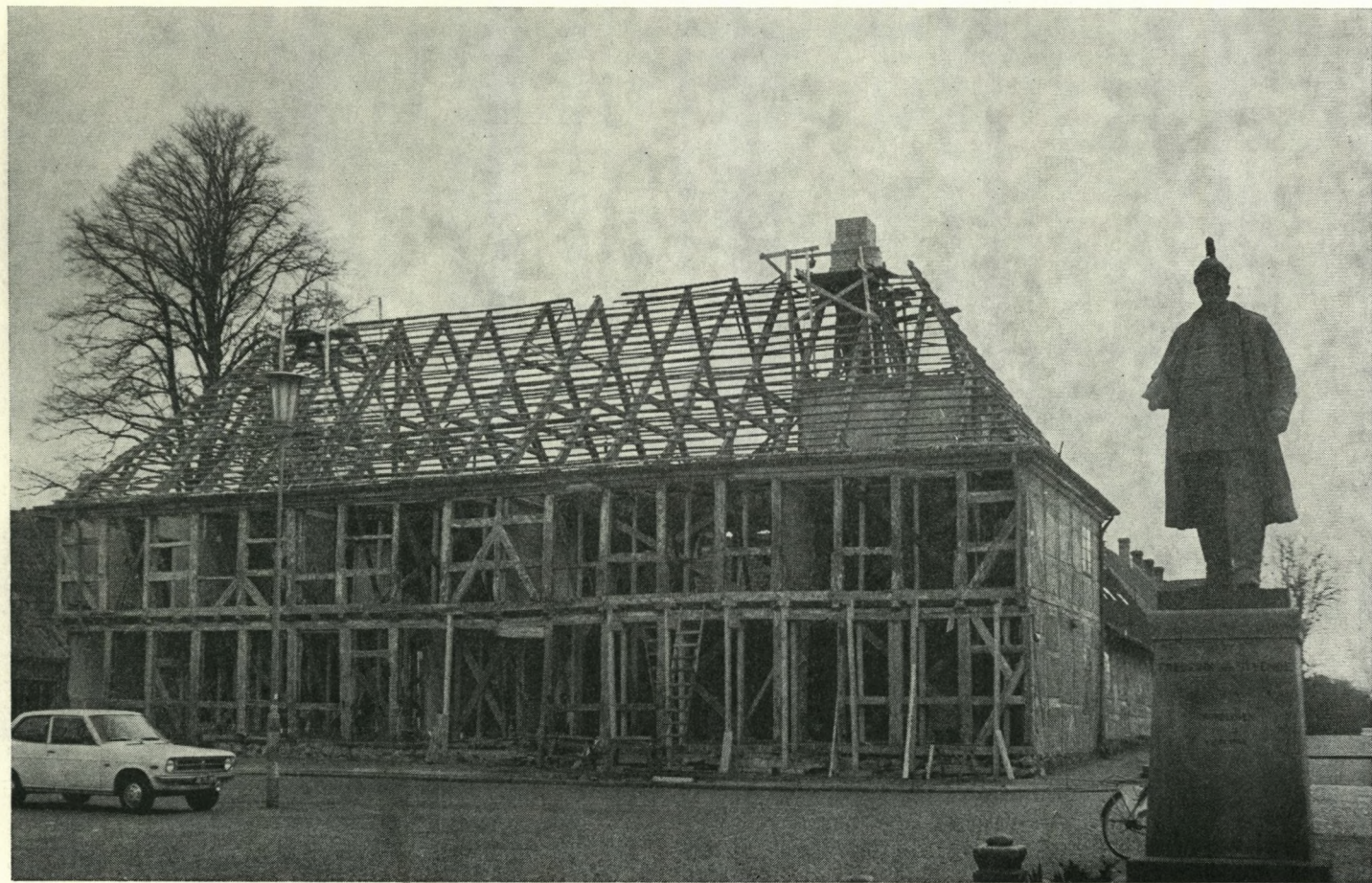
Regensen som skelet

En af de ejendommeligste bygninger at se til i det hele Danmarks land er for tiden nok Regensen i Sorø. Den restaurering, som der nu er taget fat på, lader huset fremtræde som et mærkeligt, afpillet skelet. Søren Lotz (R 1947), der som arkitekt står for restaureringen, fortæller i Sjællands Tidende om husets alder:

– Huset er ældre, end man regnede med. Så vidt jeg kan skønne, er »Regensen« det tredjeældste hus i Sorø. Kun »Den gamle kro« (amtsmuseet) og »De unge herrers Gård« (biblioteket) er ældre.

Huset er sandsynligvis påbegyndt i sidste halvdel af 1600-talet som et 1-etages hus, men meget hurtigt ændret til et 2-etagers hus med lodrette gavle og udhængstegltag (middelalderligt præg). Bindingsværket har været synligt, men overkalket. I denne form har huset stået som et renæssancehus.

I første halvdel af 1700-tallet er bygningen blevet forsynet med en gennemgående 3 fags-port. Til gårdsiden sidder endnu den overliggende porthammer. Der er samtidig føjet to fag til bygningen mod syd (så den er blevet på 18 fag), og taget har fået sin nuværende hovedform med afvalmede gavle, hvorefter huset har fået barok karakter.

Omkring 1820 blev huset bygget om til funktionen som »regens« for Sorø Akademi, og bygningens karakter ændredes da i klassicistisk retning. Der blev sat en hvidkalket gesims op under tagudhænget, så det blev mindre, og ud mod torvet blev der sat et klassicistisk trappehus på bygningen. Det er nu rettet ned.

Opmålingen af det afdækkede træværk har bekræftet lektor Balslevs teori om, at Regensen er det hus, der blev bygget i 1642 til professor i græsk ved Christian IVs akademi, Albert Meyer. Det omtales i skattelisten 1682 som to-etagers og havde 16 fag. De sidste to fag blev bygget til i første halvdel af 1700-tallet.

Forårskoncerten

Tirsdag den 18. april afholdtes på skolen den årlige forårskoncert, som organist Vad har en stor del af æren for. Arrangementet havde samlet et så stort antal mennesker, at der ikke kunne skaffes siddepladser til alle, men hvad enten man sad på en stol eller hang i en vindueskarm indfriedes forventningerne fuldt ud, bl. a. fordi programmet var så alsidigt, således havde i år 1. x dannet et 3-stemmigt sangkor under hr. Vads ledelse, det sang Kuhlaus »Herligt en sommernat« og Beethovens »Im Arm der Liebe« og gjorde det godt, når man betænker, at koret bestod af en helt tilfældigt sammensat klasse.

Nyt var det også at høre Josef Haydns trisonate i G-dur for 3 blokfløjter fremført af Gunner Lind, altfløjte, Ida Lind, tenorfløjte, samt Per Bruun på basfløjte.

Herefter oplevede vi Christian Fenger på fløjte spille sammen med Jens Peter Hansen, klaver i J. S. Bachs Fløjtesonate nr. 5 i e-mol, og det var et af glansnumrene, begge elever har i de sidste to år gjort store fremskridt, hvil-

ket Jens Peter Hansen især beviste ved sit passionerede spil i 1. og 2. satsen af Beethovens »Pathétique« sonate.

Aftenens bedste pianist var nok Kim Sverre Hansen, der med udmærket teknik og forståelse fremførte Mozarts Klaverkoncert i C-dur og Edvard Griegs Vals i a-mol.

Et usædvanligt indslag havde Mogens Karlshøj, der på guitar og med en forstuvet tommelfinger spillede »Capriccio arabe« af Francisco Tarrega samt Gavotte af J. S. Bach; det var en dejlig og afslappende oplevelse.

Som punktum for en fornøjelig aften kunne man præsentere det ca. to uger gamle jazzorkester bestående af 5 elever på henholdsvis trompet, basun, klaver, elektrisk guitar og trommer, de spillede på den festligste måde »Everybody loves Saturday night« og »The saint goes marching in«. Herefter takkede rektor og inviterede alle de medvirkende på en forfriskning nede i frokoststuen.

Karin

I anledning af »ikke en Børnehave«

Jeg føler, efter at have læst Poul Petersens »opfordring« til Christian Bech, at jeg må gå lidt i rette med førstnævnte.

Poul Petersen har naturligvis lov til at mene om Christian Bech, hvad han vil; desuden er denne sikkert i stand til at forsvare sig, men fra en udenforståendes betragtning forekommer det mere passende, om Poul Petersen i stedet for at slynge en uunderbygget lidt primitiv påstand i hovedet på Christian Bech, på en nogenlunde saglig måde havde gjort denne opmærksom på, at der var delte meninger om »gammelsorani« for at bruge Christian Bechs terminologi.

Poul Petersen har sympati for Soransk Samfund og hvad dertil hører lige som så mange af os andre.

Christian Bech er af en modsat opfattelse, og det må han jo om.

Nu får mange i stedet det indtryk, at »der er nu nok noget om snakken«. Også jeg synes, at Christian Bechs kritik er vel hård og ikke særlig godt underbygget; om den har relevans, er et andet spørgsmål som jeg ikke her skal indlade mig på, men man opnår nu ikke ret meget ved en diskussion, hvor den ene siger: »Du er en idiot«, og den anden part svarer: »det er du også«.

M.v.h.

Starup, '67

Årsskrift

På grund af redaktørens sygdom blev årsskriftet fra sidste år kun nødtørftigt omtalt. I år vil der, i lighed med tidligere, finde en fyldigere orientering sted.

Skriftet fremtræder som sædvanlig med det smukke hvide omslag, prydet med skolens segl, gengivet i rødt. Formatet er i årsskrifterne 1971 og 72 bredere end før, hvad der umuliggør en eventuel indbinding sammen med de ældre hefter.

Der indledes med en forstående nekrolog over sløjdlærer Søren Thomsen, der døde den 1. februar, og som i ikke mindre end 46 år var lærer på skolen.

Inden for lærerpersonalet er der bl.a. sket dette, at lektor H. G. Beck fra 31. juli 1971 har taget sin afsked, og at lektor, dr. phil. E. Th. Lind fra 1. maj 1971 er blevet studielektor.

66 har i 1971 bestået studentereksamen, og 17 realeksamen. Eksamenskvo-tienten for studenterne anføres ikke mere – muligvis et resultat af det i nutiden verserende krav om, at alle skal være lige (»På det jævne – ikke i det himmelblå«).

På samme måde er i elevfortegnelsen strøget de pårørendes stilling og erhverv, der ellers gav en nyttig oplysning om, hvor bredt et udsnit af befolkningen der besøgte skolen. Nu får vi kun fødselsdag og hjemsted. Elevtallet er ret konstant; den 1. april 1971 var der 333, ved udgangen af marts 1972 var tallet 341.

De følgende otte sider giver en oversigt over de læste pensa; dog finder man opgivelserne til eksamen længere henne s. 43 H.

Skolebibliotekets bogbestand udgjorde den 31. december 1971 74.921 bd. (tilvækst i 1971 168 bd.), hvortil kommer 17.212 skoleprogrammer. Biblioteket har i 1971 haft 244 lånere, hvoraf 162 elever. Der er udlånt 4.140 bd., heraf til elever 1.884 bd. Bibliotekar er lektor Ranvig. Man har i årets løb modtaget en del gaver.

Alumnernes antal er 171: 41 på ældste afdeling i Rektorgården, 30 på yngste afdeling »Vænget« og 20 i hver af det nye alumnats fem huse. Opholdsafgiften for alumnerne gradueres efter forældrenes skattepligtige indkomst.

En flink og flittig elev kan få del i de talrige legater.

»Af Skolens Dagbog« beretter om ekskursioner, bal, skolekomedie og andet, der kan forgyldte hverdagen.

Efter at afgangseksaminer og årsprøver er overstået, er der translokation og dimission torsdag den 15. juni kl. 11. Feriens glæder kan nydes indtil mandag den 7. august.

P. Sch.

Målsætningsdebat?

Da jeg kiggede Soranerbladets aprilnr. igennem, faldt mit øje over følgende overskrift: »Provokationen lykkes«. Dette sagde mig ved første øjekast ikke ret meget, men da jeg samtidig så, at jeg selv var involveret i det

følgende, samt at ophavsmanden til artiklen var min klassekammerat Vagn Løye, ja, så blev min interesse naturligvis vakt.

I artiklen berører Løye efter min mening flere væsentlige ting, som jeg efter bedste evne skal prøve at kommentere.

Det er da klart, at man, når man er medlem af en forening, in casu Soransk Samfund, gerne vil vide hvad formålet med foreningen egentlig er; ellers må det forekomme at være et noget fåget foretagende.

Soransk Samfund har da også et formål, hvilket kan læses af § 3 i »Vedtægter for Soransk Samfund«. Da udtrykket § 3 ganske givet ikke siger den overvejende del af vore medlemmer ret meget, så skal jeg til disses og Løyes oplysning citere:

»Soransk Samfunds formål er at bevare og udvikle sammenholdet mellem dets medlemmer og at vække og vedligeholde interessen også hos almenheden for de soranske stiftelser.

Dette søges opnået ved:

At fremme udgivelsen af trykte meddelelser vedrørende de soranske stiftelser og Sorø,

at yde trængende kammerater støtte bl. a. gennem rentefri lån eller gaver af de dertil bestemte fonds, og at afholde sammenkomster, hvortil bestyrelsen kan give ikke medlemmer adgang.«

Hvad siger det egentlig om Soransk Samfunds formål?

Ja, populært sagt ikke andet end at vi soranere gerne skulle holde sammen med en vis interesse for skolen samt have et tidsskrift med et vist indhold, ydermere hjælpe vore kammerater samt holde hyggelige sammenkomster.

Hertil vil mange måske sige, at en sådan forening er utidssvarende, at den har overlevet sig selv, at den trænger til en omvæltning, således at den henvender sig mere direkte til det store

antal medlemmer og ikke blot til en snæver kreds.

En sådan skepsis er måske velbegrundet, det kan jeg ikke dømme om, men jeg vil så spørge alle de skeptikere, der dog har interesse for foretagendet: Hvad er jeres forslag til en strukturændring, hvis en sådan ønskes?

Ved en tidligere sammenkomst gav formanden udtryk for, at det måske var bestyrelsen, der ikke var kvik nok; det er meget muligt, at det er tilfældet, men ingen af os har vel skuet det himmelske lys eller fundet den uomtvistelige måde at lede det på; bestyrelsen skal jo varetage foreningens og medlemmernes interesser, hvilket bedst kan ske, dersom medlemmerne giver den brede retningslinje, som bestyrelsen så udarbejder detaljerne ved; så derfor må jeg igen spørge: Hvad ønsker man? Hvis vi skal have en målsætningsdebat i gang, hvilket måske ville være meget sundt, så er grundlaget for en sådan et initiativ fra os alle, såvel medlemmer som bestyrelse. Uden et sådant kan der ikke komme noget konstruktivt resultat.

Er vores foreningsliv for konservativt i sin form? Skal vi være mere »young-minded«? Måske, men er der interesse for noget sådant? Jeg så det på sin vis gerne, men kan en sådan omvæltning lade sig gøre, uden dermed at sønderbryde alt, hvad der er skabt?

Soransk Samfund tegner sig for ca. 1600 medlemmer, iblandt dem må der da være nogle, der har forslag at fremsætte, hvis en ny målsætning ønskes fremmet.

Om man skal bruge udtrykket »sløvhed« eller »manglende interesse« kan vel stort set komme ud på et, og dog er det måske mere korrekt at anvende udtrykket »sløvhed«; thi hvis folk mangler interesse for en sag eller forening, melder de sig vel ud eller falder automatisk fra.

Da Soransk Samfund som ovenfor anført tæller ca. 1600 medlemmer, som

kontinuerligt står i foreningen, må det vel være det af mig nævnte udtryk, der skal bruges, – man vil gerne have, at tingene skal følge ens ønsker, men det ligesom kniber med at gøre noget til, at dette skal ske.

I anden halvdel af sin artikel beskæftiger Løye sig med Soransk Samfunds opgave som arrangør af og deltager i, hvad han kalder en bred strukturdebat af skolen. Jeg vil tillade mig at tvivle på en sådan missions værdi, da Soransk Samfund jo hverken kan gøre fra eller til med hensyn til hvordan skolens struktur bør være; men det ville naturligvis være meget interessant at høre nærmere om hvorledes Løye tænker sig en sådan debat.

Derimod synes jeg, spørgsmålet om at vække interesse hos de yngre medlemmer har stor relevans, for det er jo på disse, Soransk Samfund skal basere sin fremtid.

Spørgsmålet kan sikkert løses på mange måder, og ethvert forslag er velkomment. Jeg så gerne en masse, da man så kunne få en idé om, hvilken vej man skal gå.

Venlig hilsen
Starup, 67'

PS. Kære Løye.

Tak for din reaktion, det glæder mig, at du greb pennen og skrev til bladet. Jeg har forsøgt at kommentere dit indlæg; men jeg har muligvis bevæget mig i en lidt andet retning, end det var din mening med artiklen.

Jeg synes imidlertid, det er et sundt tegn, at også yngre kammerater lader høre fra sig, det sker kun alt for sjældent.

Bedste hilsener
Starup

Færøernes søfartshistorie i tekst og billeder

Færøernes landsarkivar, Páll J. Nolsøe¹⁾ – selv gammel soraner – har i

flere år været beskæftiget med et større litterært arbejde, nemlig et bogværk i flere bind, der skildrer den færøske søfarts historie fra slutningen af 16. århundrede frem til dagen i dag. Ifølge sagens natur er det færøsk fiskeris udvikling fra slutningen af 80'erne, da man for alvor på Færøerne gik over til at drive rationelt havfiskeri, der indtager en dominerende plads i det digre bogværk, som først vil være afsluttet om nogle år.

Føroya siglingarsøga – Færøernes søfartshistorie – er et systematisk genemarbejdet værk, hvor Nolsøe har gjort sig megen umage for at indsamle et så fyldigt kildemateriale som overhovedet muligt, og desuden er det lykkedes ham at fremskaffe et væld af illustrationer fra den ældre tid, således at værket samtidig fremtræder som et, både hvad tekst og billeder angår, højst værdifuldt historisk opslagsværk. Det er således lykkedes ham at fremskaffe portrætter af pionererne inden for færøsk havfiskeri og af dem, der fulgte i deres spor, af skibe, som for længst har sagt havene farvel, af bygdemiljøer m.m., alt sammen et fotomateriale, som eftertiden ellers næppe havde fået anledning til at gøre sig bekendt med. Siglingarsøgan fremtræder da også – og det gælder naturligvis i ikke mindre grad den udførlige tekst – som et værdifuldt personalhistorisk værk.

Man får et godt indtryk af, hvordan Færøerne gradvis et forvandet fra et udpræget bondesamfund til et moderne fisker- og industrisamfund, for Páll Nolsøe beretter omhyggeligt, hvordan udviklingen er foregået etapevis, og hvordan den har præget de enkelte bygder og øer i tidens løb, befolkningens levevis, dens stræben efter at skaffe sig selv og efterkommerne trykkelige kår o.s.v.

Af værket er hidtil udkommet 7 bind, men der mangler endnu 5 bind, for arbejdet er helt afsluttet.

Som en påskønnelse for sit arbejde modtog Páll Nolsøe i 1965 Borgmester M. A. Jacobsens Litteraturpris sammen med professor, dr. phil. Christian Matras²⁾ og i 1967 en hædersgave fra Dansk-Færøsk Kulturfond.

Også den typografiske opsætning har den færøske bogtrykker været heldig med, den viser, at bogtrykkerne på Færøerne er i stand til teknisk og fagligt at udføre et arbejde, der fuldt ud står på højde med, hvad der kan præsteres andetsteds.

E.M.³⁾

Noter

¹⁾ Páll J. Nolsøe, der er Sorø-student 1929, har skænket et eksemplar af sit store væk til Soransk Samfunds arkiv.

²⁾ Sorø-student 1920.

³⁾ Ovenstående anmeldelse er skrevet til Soraner Bladet af redaktør Eiden Müller, Tórshavn.

Postmester H. N. Winther fortæller om Akademiet 1876-81 IIIA

Et afsnit af postmester Winthers erindringer har fejlagtigt været udeladt. Det kommer her og skal, som det fremgår af kapitelnummereringen, læses mellem de to sidst gengivne afsnit.

Årsagen til at disse lærere havde dannet en sådan prygleliga var, at rektor ikke var ynder af prygl. Han selv formanede, og det havde altid den ønskede virkning. For megen prygl virker trods. For mit eget vedkommende har eftervirkningerne af denne opdragelsesmetode påvirket mit sind således, at jeg mange år derefter har gene deraf.

De ældre lærere, som havde fungeret under den tidligere rektor var modstandere af prygleuvsenet. En af dem, overlærer Rosing, udtalte engang så højt, at lærere og omstående elever hørte det: »Det er i høj grad forargeligt, og der er ingen mening i, at man

ansætter sådanne drenge ved en opdragelsesanstalt!« Det var den sidst ansatte lærer, der havde mishandlet en lille dreng, så han havde synlige spor deraf.

Jeg havde for resten et morsomt tilfælde med omtalte unge lærer. Han blev ansat det sidste år, jeg var på skolen. Jeg mente, at jeg havde godt af lidt manuduktion i matematik og gik til ham. Det gik meget godt i begyndelsen. Men så kommer jeg en dag til at følge efter ham og en anden lærer, der havde god grund til at være rasende på mig. Jeg så, at denne gestikulerede med største hæftighed. Ha ha, god karl, tænkte jeg, du taler om mig, og det viste sig også at have sin rigtighed. Næste gang, jeg kom til manuduktion, var han meget afmålt og sagde, da vi kom til et sted, jeg ikke forstod: »Jeg er for resten lige glad, om DE forstår det eller ej.« Forbavset over en sådan udtalelse af en mand, jeg ikke havde andet at gøre med end denne privatundervisning, som jeg betalte for, svarede jeg »Nå«. Dette gav ham anledning til at fremkomme med en hel del udtalelser om, at han vidste godt fra de andre lærere, at jeg var uforskammet og hist op og her ned. – Da jeg var kommet mig af min forbavselse, sagde jeg ganske roligt: »Ja, så er det vel bedst, at vi holder op med privatundervisningen«, og så gik jeg, og han sad med håret ned ad nakken.

Den lærer, som jeg sagde havde god grund til at være vred på mig, var en original i allerhøjeste grad. Han havde store evner til at omgås drenge. Han var nærmest en dreng selv. Derfor blev han i hele sin skoletid benyttet til at holde inspektion i læsetiderne. Han holdt streng justits, men var retfærdig, og derfor agtede vi ham, ja de fleste holdt af ham. Han var stærk og yndede at vise sine kræfter; vi måtte føle på hans armmuskler, Muslinger som vi kaldte det. Han løftede os op i hageskægget og tog os i armen og tvang os

ned. Han gjorde sig umage for at ud-råbe med drønende bas. Han havde været med på en billig jordomsejling på korvetten Galathea og havde således en mængde historier, i hvilke han naturligvis spillede helterollen. Han var meget lærd, og navnlig var han dygtig i naturfagene. Han led meget under, at hele hans tid fik med inspektionen, og at han ikke fik lejlighed til at udfolde noget af al sin lærdom. Blev han så en enkelt gang sluppet løs på et fag, var der ingen grænser for hans udfoldelse af lærdom uden hensyn til det pensum, de ulykkelige drenge skulle opgive til deres eksamen. DERfor fik han sjældent lov til at undervise i klasserne.

Det sidste år jeg gik på skolen, var vi så uheldige at få ham til lærer i fransk. Vi skulle have mundgymnastik, som han sagde. Så skulle vi sætte tungen så her og så der. Vi stak den naturligtvis ud i kinden, der synede den mest. Vi måtte sidde i det uendelige og vrænge med et eller andet ord, så når timen var gået, havde vi glemt at gennemgå lektien. Endelig interesse-rede han sig meget for sammenlignende sprogvidenskab. Fik han fat i et eller andet ord, så fik vi at vide, hvad det hed på en mængde andre sprog. Man husker, at han havde sejlet jorden rundt. Han holdt foredrag for os om historiske, zoologiske, geografiske og andre emner. Således gik timerne, og vi kom meget tilbage i vort pensum. Vi vidste, hvor meget vi skulle opgave til eksamen, og var derfor bekymrede.

Pluk *

7.6.1827 Gulvvaskning foretages

- a. Elevernes Studerekamre hver Mandag Morgen 8-10 saa langt som naaes, dog saaledes at det hele er gennem-gaaet 1 Gang maanedlig
- b. Sovesalene om Sommeren 1 Gang maanedligen hver Gang 2 Dage i Rad

om Vinteren allene i Julen og Paaske-ferien.

c. Auditoriet, Lovsangssalen, Spisesalen og Klasseværelserne hver Lørdag Aften med Vand ellers om Vinteren undertiden med en Skuring med vaad Sand.

28.9.1827 Michels Aften højtideligholdtes med Gaasesteg og Viin og Nødder, hvortil endnu Madame Garnæs føjede Æblegrød og Faaremelk... Efter Maaltidet morede det unge Mandskab sig med at see nogle Raketter etc. gaae op, hvilke Hr. Director havde offeret til de almindelige Fornøielse. *Høyberg*

11.1.1828 Reenlighed er rigtignok en skøn Dyd, men det forekommer mig dog overdrevet, at Spisestuens Gulv vaskes hver Fredag i denne kolds Aarstid, hvor Anledningerne til Forkjølelse ere mange nok alligevel. *Wilster*

30.1.1828 Vi have mange Elever, der befinde sig ilde efter Ballet, det er ogsaa begribeligt, at Børn og unge Mennesker i den Alder ved at deeltage i en saa stormende Fornøjelse i omtrent 10 samfulde Timer (fra Kl. lidt over 7 til Klokken henimod 6 om Morgenen) kan hente sig et Smæk. *Wegener*

9.2.1828 Jeg erfarer, at Assistenten har bestemt den Dandsetime, der ellers falder Fredag Aften til Lørdag Aften. Om det er skeet med høiere Tilladelse veed jeg ikke. Ved denne Forandring indtræffer den for Børnenes Sundhed upaatvivlig skadelige Indretning, at nogle af dem maae gaae lige fra Dansen til Fodvaskningen! *Wegener*

1.11.1828 (Fest i anledning af Frederik d. 7.s bryllup med prinsesse Vilhelmine Marie). - Ballet begyndte Kl. 7 slet. Spiisningen begyndte førend Kl. 11. Først udbragtes af Director en Skaal for det Kongelige Brudepar, den blev ledsaget af en Sang, skreven af Lector Wilster og af 27 Skud... Jeg gik i Seng Kl. 2. Flere ældre Elever, der ellers

havde Lov at blive til Kl. 4, fulgte dette Exempel. Der var ogsaa grov Dands nok fra Kl. 7 til Kl. 2. *Wegener*

30.4.1831 (Der er kommet ny Oekonom, og den Inspektionshavende håber på bedring af maden, da det ellers vil være:) skadeligt for Academiets gode Navn og Rygte... saaledes er gammelt seigt Tyrekjød rigtignok Oxekjød og Smørrebrød bestaaer af Smør og Brød, men jeg tvivler paa at man i velhavende Familier vil spise det Slags Oxekjød og det Slags Smørrebrød som ofte bydes os.

Wegener

17.12.1831 Smørret er meget maadeligt. Eleverne begynde igjen at skrabe det af Brødet. *Sibbern*

28.1.1828 (Kongens fødselsdag; middags-selskab:) hvortil denne Gang ogsaa de Academister, der ikke boe paa Academistbygningen vare indbudne til Bal. De yngre Elever havde Tilladelse at dandse til Kl. 2, de ældre (d.v.s. 3 og 4 Cl.) til Kl. 4. De sidste forlængede - nogle af dem i det mindste Tiden til Ballets Ende Kl. 5 og saaes endnu senere i Balsalen, alt efter sigende, thi jeg gik bort mellem Kl. 12 og 1. Under Talen opførte Eleverne sig uordentlig; ved Ballet ikke just ordentlig.

29.1.1828 Hersleb har dandset Fødderne itu o gmaa bruge Tøitøfler.

2.2.32 I denne Aften attraperedes Bauditz, Frijs og Ludv. Rosenørn i et ordentlig Spillepartie paa Bauditz' Kammer. Frijs førte Regnskabet. Ved et underligt Tilfælde skulde jeg opdage det. De fik hver nogle Rap af mit gode Spandskrør, saa jeg tænker de følte det var Alvor... Det selvgjorte Spil Kort, som for nogen Tid siden faldt i mine Hænder, var fabrikeret af Bauditz, der følgelig kan ansees for en af de mest passionerede Kortspillere her paa Stiftelsen. *Wegener*

15.3.1832 Jeg havde længere havt Mistanke om, at det begyndte at blive tem-

melig almindeligt blandt de ældre Elever at bruge Snuustobak. Jeg er idag bleven bestyrket i denne Mistanke, thi da jeg i Middags hændelsesviis kom til at betragte Gustav Smith, kunde jeg se, at han endog til Overmaal havde forsynet sin Næse.

NOTER

Høyberg, Lars J. N. (1801-36). Adjunkt i Sorø
Wilster, Chr. Fr. (1797-1840). Adjunkt, senere lektor i Sorø.

Wegner, C. F. (1802-93). Adjunkt, senere lektor i Sorø. Fra 1843 Kgl. historiograf.

Slibbern, Arendt Johs. Chr. (1801-93). Adjunkt, senere overlærer i Sorø

Dødsfald

Helge Kjærgaard

* 12. marts 1902 - † 9. marts 1972

Efter at have kæmpet forgæves mod en stadig alvorligere sygdom døde Helge Kjærgaard (s. 1922) den 9. marts 1972, tre dage før sin 70-års dag. Han blev født i Korsør som søn af overlærer N. P. L. Kjærgaard og var på Sorø Akademi fra 1918-22, studerede i Heidelberg 1924 og blev cand. mag. med tysk og dansk i 1930. Fra 1931-37 var han lektor i dansk ved universitetet i Greifswald, derefter assistent ved Københavns universitet og fra 1940 til sin død bibliotekar ved Statsbiblioteket i Århus. Ind imellem underviste han ved Københavns fortsættelseskursus og ved feriekurserne for udlændinge i dansk sprog og kultur.

Fra årene i Greifswald stammer hans store, fortrinlige bog: Die dänische Literatur der neuesten Zeit 1871-1933. Senere fulgte kulturartikler til leksika, tidsskrifter og dagblade samt en række fine oversættelser, værker af Stefan Zweig, Thomas Mann, Max Picard, Gottfried Keller m. fl. Original skønlitteratur foreligger også fra hans hånd. Sine ungdomsdigte fik han ikke udgivet, men en samling lette og dog dybe prosastykker: Barn her på Jorden (1962)

og hans levende Sorø-Erindringer (spredt her i bladet 1953-61).

Helge Kjærgaard var ingenlunde, som folk er flest. Hans sind var som spændt mellem lutter modsætninger. Han var munter og melankolsk, idérig og produktiv og dog selvkritisk og beskeden, på en gang nærværende og altomfattende og alligevel fjernt og helt sig selv indtil det sære. Han var meget af en kunstner, kunne skrive, tale, læse op og spille komedie med sin egen udtryksfuldhed og syntes dog ikke, at han rigtig fik foldet sig ud, et menneske med store drømme og mange skuffelser, mod slutningen også plager, som han bar tappert og stille. Først og sidst var han kristen, ikke reserveret som almindeligt i nutiden, men gammeldags og barnligt. Han troede på himmel og helvede og på en lang skærsild for ham selv.

Allerede som ung Baldur-formand var han noget for sig, når han talte eller sang med sin mærkelige stemme, vittig, ilter og slagfærdig. Siden dæmpede han sig, men det originale tiltog. Hans breve var særsyn: linierne bugtede sig med den flyvske skrift, fulde af parenteser og gåseøjne, som røbede hans tonefald, og altid smykket med et PAX til overskrift med datoen slynget omkring. Han var ikke blot lærd og fuld af lidenskab for ånd; han var en af de få, som på en gang var snurrig og fuldkommen ægte. Og bag det snurrige gemte han et trofast og taknemmeligt hjerte. Det er en af Sorøs gode sønner, som er gået bort. Vi der kendte ham vil ære hans minde.

Arthur Arnholtz

Sven Husted-Andersen

* 10. februar 1904 - † 12. april 1972

I Sorø-tiden en vældig gymnast - kæmpesving i reck'en - derefter en praktisk og energisk landmand, først som bestyrer af sin moders gård i Bal-lerup, senere som forpagter af Kors-

højgaard i Veksø (ejer fra 1949). Så lovende videnskabsmand - lic. agro. 1940 - som Landbohøjskolen forgæves prøvede at beholde som docent og forsker. Og endelig international kendt tekniker, opfinder og organisator.

Det begyndte med elektriske hegn, men udviklede sig til noget så fjernt fra det egentlige landbrug som den moderne transfusions- og infusionsteknik med fremstilling af apparatur til een-gangsanvendelse.

Denne virksomhed har under hans ledelse og inspiration bredt sig til Tyskland, Portugal og Californien i et omfang, som han selv næppe havde drømt om.

Af ydre noget indesluttet og ikke særlig indladende; men for dem, der lærte ham at kende en hjertevarm kammerat med en helt speciel sans for humor.

Stærkt knyttet til Sorø: Gjorde sammen med sin broder Børge hele skolen igennem fra 1. mellem til matematisk studentereksamen 1922.. To sønner er soranere (studenter 1954 og 1962) og forbindelsen videreføres af en datter-søn.

Den 15. april blev han begravet fra Veksø kirke af sognets præst soraneren Johannes Toftager. Det store følge fyldte kirken helt ud i våbenhuset.

Vi har mistet en god kammerat i dette ords bedste forstand. Mindet om ham vil leve længe.

Thykie og Mandø

Knud Gerhard Graae

* 24. december 1902 - † 16. april 1972

Knud Graae, hvis far var inspektør i Fjenneslev, blev optaget i 1. M 1913 og tog i 1919 realeksamen. Få år efter at have gennemført en handelsuddannelse, kom han ind i hospitalsadministrationen og var i en lang årrække knyttet til sygehuset i Ærøskøbing, hvorfra han i 1970 tog afsked som inspektør.

Berlingske Tidende skriver i sin nekrolog bl. a.:

- Han var en indsigtfuld og fremsynet administrator, og også det politiske arbejde i byen interesserede ham. I flere år var han medlem af Ærøskøbing byråd, formand for Ærøskøbing Sejlklub og i leedlsen af dampskibsselskabet »Ærø«.

Gamle Soranere soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har rund fødselsdag i juni 1972.

4. Overlærer *Nina Vestergaard-Pedersen* (f. 1912), Landsgravvej 4, 4200 Slagelse.
7. Korrespondent *Dan Møller Frederiksen* (f. 1912), Strandvejen 249 B, 2920 Charlottenlund.
8. Toldkontrollør *Steffen Landkilde* (f. 1922), Frederiksberg Allé 19 A, 1820 København V.
9. Købmand *Alfred Petersen* (f. 1902), Stationsvej 5, 2942 Skodsborg.
9. Civilingeniør *Jøgván Johansen* (f. 1922), Dalavegur, 3800 Tórshavn.
10. Efor *Aksel Heltoft* (f. 1922), Ermelundsvej 105, 2820 Gentofte.
10. Læge *Hans Klíndt* (f. 1922), Rugvangen 38, 7900 Nykøbing Mors.
18. *Ernst Hugo Wegener* (f. 1877), på Sorø 1890-93. Kan nogen give oplysninger om ham?
20. Læge i U.S.A. *Herluf Gyde Lund* (f. 1882), på Sorø 1896-97. Hvor er han?
24. Mr. *Richard Alexander* (i skolen *Rørdal*) (f. 1912), 817 Levering Ave Apt. 1, Los Angeles, California 90024, U.S.A.
25. Direktør *Christian Bruhn* (f. 1912), Jansvej 49, 2300 Kbh. S.

28. Fru politimester *Ellen Kisbye-Hansen* (f. 1892), Holbergsvej 20, 4180 Sorø.

Noter

Sv. Gerner Andersen (R 1945), der forsyner Soranerbladet med mange fortræffelige billeder, og som også har givet os dette nummers regensbillede, har for nylig deltaget i en fotokonkurrence, som var arrangeret af klubben »Focus«, og som blev bedømt af klubben SE i Nykøbing F. Gerner Andersen opnåede 1. placering på et portræt af sin søn.

* * *

Søren Wrist Sørensen har som ny erhvervsfisker fået en 15-årig kontrakt med Sorø Akademis skovvæsen, gældende fra mandag den 1. maj. S. Wrist Sørensen afløser fisker Ejner Olsen, der trækker sin båd på land efter at have drevet fiskeri på Sorø-søerne i over 50 år.

Samtidig har Sorø Lystfiskerforening fået udarbejdet en kontrakt med den nye erhvervsfisker, der stiller foreningen væsentligt bedre end hidtil og giver lystfiskerne mulighed for at fiske fra bredden i Pedersborg og Tuel sø og fra bredden og fra båd i Sorø sø på samme fisketegn.

* * *

Sorø Akademi har åbnet sit nye stadion for Sorø Cricket Club og dermed opfyldt et længe næret ønske fra Sorø cricket-spillernes side. Det er første gang, idrætsungdom fra Sorø får lov til at benytte baner på akademiet som deres egne.

Sorø Cricket Club har hidtil haft rådighed over dyrskuepladsen - hvor de også har deres klubhus stående. Med omgående virkning flytter cricket-spillerne nu til akademiets stadion, hvor de kommer til at spille på måske landets fineste cricketstadion, der er specielt udformet til det ædle cricketspil.

Foruden den store runde bane med en diameter på 88 meter, findes der på akademiet fire specielt indrettede kastedårde.

- Der bliver fornemt, siger formanden for SSC, Ole Hückelkamp til Sjællands Tidende. Bedre baner til cricket findes ikke, og det er jo et græstæppe, der bliver passet. Vor nuværende bane og Frejas baner er pløjemarken ved siden af.

Aftalen med Sorø Akademi er bragt i stand af Sorø byråds udvalg for kulturelle anliggender. Kommunen har samtidig stillet en grund i Søndergade til rådighed for cricketklubben.

* * *

Det er nok forbi med overskæringsaftenerne. Traditionen blev brudt i år og genoplives vel næppe.

* * *

Provst Ebbe Christiansen, Herfølge (S 1920) er fra udgangen af maj emeritus.

* * *

Orglet i Sorø kirke er snart klar igen efter en omfattende reparation og fornyelse. Det vil første gang blive taget i brug ved en koncert i orgelfestivalen. Om den står der bl. a. i en større artikel i Politiken:

- Sorø skuffer os ikke. Der er lagt op til en særdeles omfattende musiksommer, nu for tredje gang i træk. Da man først startede »Sorøs internationale Orgelfestival« var det et betydeligt eksperiment - ikke mindst ud fra en økonomisk betragtning. Men det lykkedes, og Wilhelm Hansen-koncertdirektionen sammen med organisten Knud Vad, der ikke blot er en god mand på pulpituret, men tillige en initiativrig igangsætter, fortsatte legen.

Ellers ser sommerprogrammet ud som følger: man starter ubeskedit med Bachs samlede Johannes-passion, hvor Knud Vad dirigerer et internationalt sangerkorps, Chorus Soranus og Stettins kammerorkester. Det er 19. juni, og

den 24. får man besøg af Collegium Musicum Sct. Martini fra Bremen. Endelig, onsdag den 28. genindvies orglet, der har gennemgået en hovedreparation til 200.000 kr. Elisabeth Westenholz spiller Buxtehude, Bach og Nielsens Commotio.

5. juli kommer det svenske kor Camerata Holmiae der har specialiseret sig i tidlig renæssance samt orgelspilleren Andres Buschnakowski med Max Reger i mappen. 12. juli spiller Oxford-organisten James Dalton og den polske violinist Konstanty Kulka, den 18. den vesttyske Günther Fischinger der bl. a. markerer 150 året for Cesar Francks fødsel, og den 26. er der flere svenskere: Gotthard Arner ved orglet og Storkyrkans kor fra Stockholm.

Koncerter med Tagliavini og Welin følges (16. august) af mixturen orgelstrygekvartet med Bedrich Janacek og Den danske Kvartet, den 23. spiller Henrik Sachsenskjold og Knud Vad, den 30. østrigeren Hans Haselbøck og endelig slutter man af med en sovjetisk farvet aften den 6. september.

Adresseændringer bedes meddelt til

SORANSK SAMFUND: Kassereren
Civilingeniør S. Kamman
Tobaksvejen 10
2860 Søborg
Tlf. (01) 69 11 44
Postgiro 1710

SORANERBLADET: Redaktion

Otto Fog-Petersen
Carl Plougsvej 27
3460 Birkerød
Tlf. 81 51 80

SORANERBLADET: Ekspedition

Erik Sanders
Tange
8850 Bjerringbro

Palm Greisens Eftf.

TH. C. JENSEN
1ste KLASSES SKRÆDERI

Vedelsgade 14
(03) 63 03 58
4180 Sorø

Sorø Akademis
I. Skovdistrikt

Har De kakkellounen, har vi brænde

Telf. (03) 63 01 35

MERKUR ^A/_S

HERMODSGADE 24
ÆGIR 8888

*Kaffe og The
en gros*

HOTEL
POSTGAARDEN
SORØ

(03) 63 22 22
1. kl. værelser og smukke
selskabslokaler
Største og førende

HARBOE
Silver

- den slukker
tørsten
bedre
- og smager
lifligt !

**En luksus-pilsner
til hverdags-pris**

Soraner-biografier 1901—60

Biografierne kan, efter skriftlig bestilling og så længe oplag haves, købes hos kassereren til følgende priser excl. porto og emballage:

Det *samlede værk* indbundet i et bind, kr. 150,-

Uindbundne *hæfter* af årgangene henholdsvis 1901-10, 1911-20, 1921-30, 1931-40, 1941-50, 1951-60 samt familieoversigten kr. 25,- pr. hæfte.

Soransk Samfund

kassereren civilingeniør S. Kamman
Tobaksvejen 10 . 2860 Søborg